

ת"פ 57177/11/16 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד ניפ גלובל בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 57177-11-16 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ניפ גלובל בע"מ

בפני כבוד השופטת דנה אמיר
בעניין: פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

נגד
ניפ גלובל בע"מ

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד יהונתן תדמור

ב"כ הנאשמת עו"ד איתן מעוז עו"ד ירון ליפשיץ ועו"ד יונתן רכס

גזר דין

1. הנאשמת הורשעה בהתאם להודאתה במסגרת הסדר טיעון במתן שוחד לעובד ציבור זר על פי סעיף 291א יחד עם סעיף 295(ג) בנסיבות סעיפים 295(א) ו-(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") כמפורט בכתב האישום. המדובר בכתב אישום ראשון מסוגו שהוגש במדינת ישראל מאז הוספה העבירה לחוק העונשין בעקבות התחייבות מדינת ישראל לאמנת האו"ם נגד שחיתות (United Nations Convention against Corruption) (להלן: "**אמנת האו"ם נגד שחיתות**") ולאמנת ה-OECD (Organization for Economic Co-Operation and Development Convention On Combating Bribery of Foreign Public Officials) בדבר המאבק בשוחד של עובדי ציבור זרים בעסקאות בינלאומיות (In International Business Transactions) (להלן: "**אמנת ה-OECD**").

תמצית כתב האישום:

2. הנאשמת היא חברה העוסקת בפיתוח תשתיות אלקטרוניות במדינות שונות ובין היתר בפיתוח פרויקטים בתחום מרשם האוכלוסין והנפקת תעודות זהות חכמות.

עמנואל ענתבי הוא הבעלים ויו"ר הנאשמת, אמנון פאר משמש כמשנה למנכ"ל מאז שנת 1999 וראובן כנפי

שימש בתקופה הרלבנטית לכתב האישום כיועץ חיצוני של הנאשמת.

במהלך השנים 2010 ועד 2012 פעלה הנאשמת מול גופי ממשל שונים בממלכת לסוטו לשם קידום זכייתה במכרז וחתימה על הסכמים לביצוע פרויקט במרשם האוכלוסין בממלכת לסוטו ובמסגרת זו העסיקה סוכנים מקומיים שקידמו את ענייניה.

ביום 28.2.12 חתמה הנאשמת על הסכם עם ממלכת לסוטו לפיתוח והטמעת מערכת ביקורת גבולות ודרכונים אלקטרוניים וביום 9.3.12 על הסכם לפיתוח והטמעת מערכת מרשם אוכלוסין. התמורה בגין הסכמים אלה עומדת על סך לא פחות מ - 30 מיליון \$.

לצורך קידום ענייניה, שכרה הנאשמת את שירותיו של סוכן מקומי בשם Motsotuo Mako (להלן: "**מקואה**") המקורב למי ששימש באותה העת כמנכ"ל משרד הפנים של ממלכת לסוטו Retsilisitsoe Khetsi (להלן: "**קהטסי**"). שירותיו של מר מקואה נשכרו כדי שיניע את קהטסי למשוא פנים או להפליה לקידום האינטרסים של הנאשמת בין היתר בתמורה לטובות הנאה כספיות.

3. בראשית 2012 הגיעה הנאשמת לסיכום עם מקואה וקהטסי לפיו קהטסי יקדם את האינטרסים שלה בתמורה לטובות הנאה כספיות שיועברו מהנאשמת אליו באמצעות מקואה.

בהתאם לכך, העבירה הנאשמת סך של \$ 503,893 למקואה על מנת שיעביר לקהטסי סכום משמעותי מתוך סכום זה שאינו ידוע, וכן על מנת שיניע אותו לבחון את מוצרי החברה שפעלה במדינות אחרות באפריקה ולאפשר לה הזדמנות לזכות במכרז.

הנאשמת העבירה את הסכום המפורט לעיל כנגד חשבוניות שנחזו כחשבוניות יעוץ בהעברות בנקאיות מחשבונה בבנק פיבי בשוויץ לחשבון הבנק על שם מקואה במדינת מאוריציוס במועדים המפורטים בכתב האישום.

בנוסף, במועד שאינו ידוע, רכשה הנאשמת לקהטסי מכשיר טלפון סלולרי בסך של \$ 2,000.

בתמורה להסכמה ולטובות ההנאה פעל קהטסי לקידום האינטרסים של הנאשמת.

בגין מעשיה כאמור הואשמה הנאשמת במתן שוחד למקואה על מנת שיעביר טובות הנאה כספיות לקהטסי בעד פעולות הקשורות בתפקידו וכן על מנת שיניע את קהטסי לקידום האינטרסים הכלכליים של הנאשמת בממלכת לסוטו.

הסדר הטיעון:

4. הצדדים הגיעו להסדר טיעון אשר הוגש בד בבד עם כתב האישום. על פי הסדר הטיעון הודתה הנאשמת במיוחס לה בכתב האישום והצדדים טענו במשותף כי יושתו על הנאשמת קנס וחילוט בסך כולל של 4,500,000 ₪. סך של 2,250,000 ₪ ישולם כקנס בהתאם לסעיף 290 לחוק העונשין וסך של 2,250,000

לח כחילוט בהתאם לסעיף 297 לחוק העונשין.

במסגרת הסדר הטיעון התחייבה הנאשמת לשתף פעולה באופן מלא עם גורמי אכיפת החוק בממלכת לסוטו ובכלל זאת מתן ראיות והודעות משלימות לרשויות האכיפה במדינת לסוטו ומתן עדות בבית המשפט בלסוטו. הנאשמת אף התחייבה כי היא, אורגניה ובעלי התפקידים המרכזיים בה, ובהם עמנואל ענתבי, אמנון פאר וראובן כנפי יקיימו התחייבות זו.

הצדדים הסכימו כי המאשימה תהיה בעלת הסמכות היחידה להכריע בשאלת הפרת סעיף התחייבות זו וזאת תוך התחשבות גם בעמדת רשויות ממלכת לסוטו.

עוד התחייבה הנאשמת כי אימצה נהלים פנימיים מחייבים בכתב, לרבות לעניין מנגנוני הפיקוח והבקרה שיבטיחו מפני הישנותן של עבירות דומות, הכל כמפורט בסעיף 4 להסדר הטיעון. עוד צוין כי הנאשמת הציגה הנהלים בפני המאשימה טרם חתימת הסדר הטיעון. הנהלים הפנימיים אף הוצגו לעיוני בעת הטיעון לעונש.

הוסכם כי לאחר שהנאשמת תודה ותורשע ייסגר תיק החקירה המפורט בהסדר הטיעון כנגד האורגנים של הנאשמת - עמנואל ענתבי, אמנון פאר וראובן כנפי.

על פי הסדר הטיעון, במידה והנאשמת או אורגניה יחזרו בהם מהסדר הטיעון או לא יעמדו בהתחייבותיהם, תוכלנה המאשימה ו/או משטרת ישראל לפתוח את התיקים כנגד אורגניה של הנאשמת ולקבל כל החלטה אשר בסמכות לקבל לשם אכיפת החוק.

5. הנאשמת אף הצהירה במסגרת ההסכם כי הוברה לה שבית המשפט אינו כבול לעונש המוסכם או לרף הענישה אליו תטען המאשימה וכי בית המשפט מוסמך להטיל עליה כל עונש שימצא לנכון וכך גם אישר נציגה בבית המשפט במועד הרשעתה והצגת הסדר הטיעון בפני ביום 13.12.16.

תמצית טיעוני המאשימה

6. ב"כ המאשימה, בטיעוניו המפורטים, הפנה לכך שמדובר בכתב אישום תקדימי בו נאכפת לראשונה בישראל עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר אשר הוכנסה לחוק הישראלי בעקבות הצטרפות ישראל כחברה בארגון ה - OECD. כן הדגיש את החשיבות שרואה מדינת ישראל באכיפת עבירה זו כחלק ממחויבותה למאבק הבינלאומי בשחיתות וכהשלמה למסגרת החקיקתית הפנימית לחיזוק השמירה על טוהר המידות גם בישראל פנימה. עוד הבהיר כי תיקון החקיקה והאכיפה הם בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים הקבועים באמנת ה - OECD.

7. ב"כ המאשימה הפנה לערכים המוגנים באמצעות עבירות השוחד והדגיש כי חומרת מעשיו של נותן השוחד איננה פחותה מזו של מקבלו, תוך הפניה לפסיקה רלבנטית.

ב"כ המאשימה עתר לאימוץ הסדר הטיעון והבהיר את שיקולי המאשימה בעריכתו. במסגרת זו הפנה לאחריות אותה לקחה הנאשמת אשר באה לידי ביטוי בהודאתה בביצוע העבירה וכן בהסכמתה לשלם את הקנס והחילוט,

העומדים על סכומים ניכרים כמפורט לעיל.

כן הפנה להתחייבותה של הנאשמת ובעלי התפקידים בה לשתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק בממלכת לסוטו. בהקשר זה ציין כי המאשימה רואה בהתחייבות זו משמעות עליונה לאור שיתוף הפעולה של מדינת ישראל עם ממלכת לסוטו בקשר לאירועים המפורטים בכתב האישום. המדובר בשיתוף פעולה ראשון בין שתי המדינות, אשר התקיים על בסיס אמנת האו"ם נגד שחיתות. לדברי ב"כ המאשימה מדינת ישראל רואה חשיבות רבה בשיתוף הפעולה המשפטי הבינלאומי בין שתי המדינות והוא אף עולה בקנה אחד עם המפורט בפרק 4 לאמנה.

עוד ציין כי הנאשמת אימצה נהלים פנימיים מחייבים בכתב לעניין מנגנוני פיקוח ובקרה, בין היתר, על פי ההנחיות המפורטות בין היתר בנספח II המצורף להנחיות ה-OECD -

((Recommendation for further combating foreign bribery (2009))

8. ב"כ המאשימה הפנה לחשיבות האכיפה כנגד תאגיד ולהחמרה בענישה בעבירת שוחד, על פי תיקון 103 לחוק העונשין ובכלל זאת להחמרה בסכום הקנס המרבי, על מנת לפגוע במוטיבציה הכלכלית העומדת בבסיסה של העבירה. כן הדגיש את חשיבותו של החילוט שתכליתו "הוצאת בלעו של הגזלן מפיו", תוך הפנייה לפסיקה ואף ציין את חשיבות כיבודם של הסדרי טיעון על ידי בית המשפט.

תמצית טיעוני הנאשמת:

9. ב"כ הנאשמת עתר לאימוץ הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים והצטרף לטענות ב"כ המאשימה התומכות באימוץ ההסדר.

עוד הפנה לכך שהנאשמת צועדת "יד ביד עם המאשימה" ומשתפת פעולה באופן מלא במאבק בשחיתות כחלק ממדיניות אשר אומצה על ידה מיד עם חשיפת הפרשה בחודש מאי 2013.

ב"כ הנאשמת הצביע על כך שהנאשמת חתמה על הסכם שיתוף פעולה עם ממלכת לסוטו עוד בחודש מאי 2013 והתחייבה למסור מסמכים ואף עדויות ככל שיעלה צורך, אף טרם החתימה על הסדר הטיעון. עוד טען כי המדובר באירוע בודד שטופל על ידי הנאשמת ביד ברזל תוך אימוץ קוד ציות מחמיר כמפורט בסעיף 4 להסדר הטיעון.

ב"כ הנאשמת אף הדגיש כי המדובר בחברה פרטית, קטנה יחסית ומשפחתית המעסיקה כיום 90 עובדים בארץ ובחו"ל והיא המובילה בלקיחת אחריות והראשונה נגדה מיושמת הוראת החוק.

כן הפנה לחיסכון הזמן והמורכבות הדיונית והמשפטית שנחסכה בזכות הסדר הטיעון ולכך שבמקרה דנן המדובר באכיפה ראשונית ותקדימית של נורמה חדשה במשפט מה שמהווה מאפיין מובהק לקולא, תוך השוואה לחקיקתו של חוק איסור הלבנת הון תש"ס - 2000, אשר דרש תקופת הטמעה והפנמה.

לטענתו, ההודאה ולצידה הקנס עליו הוסכם והחילוט מהווים הישג הרתעתי ותודעתי ונטילת אחריות ממשית.

דין והכרעה

10. העבירה דנן הקבועה בסעיף 291א לחוק העונשין עוסקת כאמור במתן שוחד לעובד ציבור זר. רבות דובר על חומרתה של עבירת השוחד, עבירה הפוגעת בסדרי השלטון וחותרת תחת ערכי האמון ששם הציבור במשרתיו, השוויון והתחרות ההוגנת. מתן השוחד מוביל לקידום או לבחירת גופים ופרוייקטים אך משום הכסף וטובות ההנאה וזאת לעיתים, בניגוד גמור לעקרונות אחרים כגון היעילות והתרומה לציבור הנדרשים להילקח בחשבון על ידי אותם עובדי ציבור המקבלים שוחד.

כפי שהפנה ב"כ המאשימה, באשר לערך המוגן ראו: ע"פ 766/07 **ברק כהן נ' מדינת ישראל** (19.11.2007), ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.2015) (להלן: "**עניין קלנר**") דברי כב' השופט הנדל בפרק "על השוחד והעיוורון".

בנוסף, עבירת השוחד פוגעת בכלכלה הלאומית והבינלאומית וכן בתחרות החופשית בשוק העסקים שתפקודו התקין תלוי בעצמאותו ובהיותו מונע משיקולים רציונליים וכלכליים ולא משיקולים זרים של בעלי אינטרסים.

מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה לפיה יש לנקוט באמצעי ענישה קשים כנגד כל מי שעולה על דרך השוחד ובכלל זאת נותן, לוקח או מתווך (ראו: ע"פ 341/73 **מדינת ישראל נ' ויטה**, פ"ד כז(2) 610, 613 (1973)).

11. בשנים האחרונות החליטה הקהילה הבינלאומית להילחם בתופעת השחיתות בין היתר, על ידי כתיבתן ואשרורן של אמנות באו"ם ובארגון ה - OECD.

מדינת ישראל, החברה בגופים אלה, התחייבה לאמנת האו"ם ללחימה בשחיתות ולאמנת ה - OECD ואימצה את האמור בהן. כך, בשנת 2008 חוקקה את סעיף 291א לחוק העונשין הקובע איסור פלילי על מתן שוחד לעובד ציבור זר.

12. החשיבות הרבה שניתנה לעבירה באה לידי ביטוי גם בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין אכיפת סעיף 241א לחוק העונשין כך שבמסגרת השיקולים בדבר חקירה והעמדה לדין בעבירה זו, לא ניתן לשקול שיקולים הנוגעים לאינטרסים כלכליים לאומיים, להשפעה פוטנציאלית על היחסים של מדינת ישראל עם מדינה זרה או לזהותו האדם או התאגיד המעורב ("איסור מתן שוחד לעובד ציבור זר - סעיף 291א לחוק העונשין" **הנחיות היועץ המשפטי לממשלה**, 4.1110, תש"ע) (להלן: "**הנחיית היועץ המשפטי בדבר איסור מתן שוחד לעובד ציבור זר**").

הערכים המוגנים בעבירה זו אינם קשורים רק לישראל. לערכים המוגנים אשר פורטו לעיל מצטרפים ערכים מוגנים נוספים בדמות חשיבות יצירת אקלים בינלאומי נקי משחיתות.

כפי שצוין בדברי ההסבר להצעת החוק, הערכים המוגנים קשורים לכל מדינה המעוניינת להישמר מפני שחיתות, תוך תפיסה שמעשי השחיתות מהווים איום על מוסדות דמוקרטיים ויש בהם כדי לפגוע בשלטון החוק ובהתפתחות הכלכלית (ראו: הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 102) (מתן שוחד לעובד ציבור זר), התשס"ח-2008, ה"ח 389)

13. על פי כל המפורט לעיל, עסקינן בעבירה חמורה ביותר ואין להקל בה ראש. עם זאת, הצדדים הגיעו להסדר טיעון כאמור. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים ואיזנתי בין חומרת העבירה והערכים המוגנים כבדי המשקל אשר נפגעו אל מול נימוקי ההסדר והעונש המוסכם, כשברקע האינטרס הציבורי שבאימוץ הסדרי טיעון וחשיבותם (ראו: ע"פ 5845/14 אסט נ' מדינת ישראל (13.4.2016) מצאתי לאמצו. להלן נימוקי:

14. הנאשמת הודתה בביצוע העבירה, חסכה מזמנם של בית המשפט, הצדדים והעדים ובכך התייתר הצורך בניהול המשפט. אין להקל ראש בכך, וודאי מקום בו המדובר בעבירה חוצת יבשות כמו במקרה דנן ולצידה קושי מובנה בהעדת עדים וניהול משפט.

כמו כן, במסגרת הסדר הטיעון לקחה הנאשמת אחריות על מעשיה והביעה חרטה על מעשה העבירה. אין המדובר בחרטה מהפה אל החוץ בלבד שכן הנאשמת התחייבה לשלם סכומים ניכרים במסגרת הסדר הטיעון (סך של 2,250,000 ₪ כקנס בהתאם לסעיף 290 לחוק העונשין וסך של 2,250,000 ₪ כחילוט בהתאם לסעיף 297 לחוק העונשין).

15. הנאשמת התחייבה כי היא, אורגניה ובעלי התפקידים המרכזיים בה ישתפו פעולה עם רשויות ממלכת לסוטו באופן מלא לשם אכיפת חוקיה ובכלל זאת במתן ראיות, הודעות ועדויות בבית המשפט בלסוטו.

שותפה אני לדעת הצדדים שהמדובר ברכיב משמעותי עד מאוד בהסדר הטיעון. רכיב זה בהסדר מגשים, הלכה למעשה את חזון אמנת האו"ם נגד שחיתות ואמנת ה OECD, ומאפשר הוצאתו מהכוח אל הפועל. כפי שנכתב בהנחיית היועץ המשפטי בדבר איסור מתן שוחד לעובד ציבור זה, נוכח מאפייני העבירה ומחויבות המדינה לפעול על פי האמנות, קיימת חשיבות לשיתוף פעולה עם רשויות אכיפה של מדינות אחרות. משכך, הצבת התנאי שאלמלא שיתוף פעולה מלא, לא ייושם הסדר הטיעון, נראה בעיניי מאוזן וראוי.

16. על פניו נדמה שסכומי הקנס והחילוט בהסדר הטיעון נמוכים ביחס לתמורה המשמעותית (\$ 30,000,000) לה היתה זכאית הנאשמת כתוצאה מזכייתה במכרז וחתימתה על ההסכמים עם רשויות ממלכת לסוטו. יחד עם זאת, לקחתי בחשבון שהמדובר במקרה ראשון בו נאכפת העבירה דנן, כאשר כידוע, על החמרה בענישה להיות הדרגתית ובוודאי מקום בו המדובר במקרה ראשון בו מוגש כתב אישום בגין עבירה אשר הוספה לספר החוקים בשנים האחרונות, כמו במקרה דנן.

על כן, במקרה ראשון זה, השתת הקנס והחילוט עליהם הוסכם והיקפם הולמים לטעמי מדיניות ענישה סבירה כנגד תאגיד המבצע עבירה מסוג זה, במסגרת הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים על נסיבותיו. השתת הקנס והחילוט תואמים את הרציונל באשר לחשיבות הענישה הכלכלית כאשר עסקינן בעבירות שרווח כלכלי בצדן בכלל ועבירות שחיתות ציבורית ושוחד בפרט. בהקשר זה ראו תיקון 103 לחוק העונשין אשר החמיר בענישה בגין עבירות שוחד ובכלל זאת קבע קנסות מוגדלים בגין העבירות נוכח חומרתן ועל מנת לפגוע במוטיבציה הכלכלית לביצוען (ראו: הצעת חוק העונשין (תיקון 108) (החמרת הענישה בעבירות שוחד), התש"ע - 2009, ה"ח 465, וכן ענין קלנר).

17. כיום עומד הקנס המירבי על פי חוק העונשין על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, במקרה של תאגיד או פי 4 משווי טובת ההנאה שהתכוון הנאשם להשיג, על פי הגבוה מבניהם. בחישוב סכום הקנס אל מול הסכום הנקוב בחוק העונשין עולה כי סכום הקנס מגיע כמעט לפי 10 מסכום הקנס על פי סעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

לצד הקנס הוסכם כאמור על חילוט סכום נוסף זהה בסך 2,250,000 ₪. כפי שצוין בע"פ 4980/07 **אלון כהן נ' מדינת ישראל** (4.11.2010) על ידי כב' השופט מלצר, לחילוט תכלית כפולה, האחת הרתעתית, פגיעה בתמריץ לביצוע העבירה ובבסיס המימון של עבריינים, והשנייה בעלת אופי קנייני "הוצאת בלעו של גזלן מפיו".

18. נוכח כל המפורט לעיל מצאתי כאמור לאמץ את הענישה המוסכמת בהסדר הטיעון ומשכך אני גוזרת על הנאשמת כדלקמן:

קנס על סך 2,250,000 ₪ בהתאם לסעיף 290 לחוק העונשין. לאור הסכמת המאשימה, סכום הקנס ישולם בשלושה תשלומים שווים ורצופים, הראשון ביום 1.1.17 ובכל ראשון לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מיידי. לא מצאתי להיעתר לבקשה לפרוס את תשלום הקנס ל- 10 תשלומים. כפי שהבהירו הצדדים, המשא ומתן לקראת הסדר הטיעון ערך זמן רב ולא הוסכם בו על פריסת תשלום הקנס לתשלומים. מקובלת עלי טענת המאשימה לפיה בנסיבות אלה היה לנאשמת די זמן על מנת להתארגן לצורך תשלומי ותשלום החילוט עליהם הוסכם בהסדר. בנסיבות אלה, הפריסה ל- 3 תשלומים לה הסכימה המאשימה נראית לי מידתית והולמת. כמו כן, גם לטעמי לא די בערבות אישית של בעל החברה על מנת לשנות מהחלטתי.

חילוט על סך 2,250,000 ₪ בהתאם לסעיף 297 לחוק העונשין. על פי הסכמת הצדדים סכום החילוט יועבר עד ליום 1.1.17.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו כסלו תשע"ז, 15 דצמבר 2016, במעמד הצדדים.